

Czwartek, 15 marca 2007 r.

20. wzywa z naciskiem do zwiększenia kwoty przyznanej Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach państw członkowskich (FRONTEX) przeznaczonych na projekty związane z polityką imigracyjną w rejonie Morza Śródziemnego, a także do zwiększenia jej zdolności egzekwowania praw człowieka;
21. przypomina, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka europejskie państwa nie mogą w żadnym przypadku wydać danej osoby do państwa, w którym groziłyby jej tortury albo okrutne, niehumanitarne lub poniżające traktowanie, w tym kara śmierci, jeśli nie otrzymają gwarancji dyplomatycznych od kraju pochodzenia;
22. wzywa państwa członkowskie UE i ich śródziemnomorskich partnerów do przeprowadzenia koniecznych badań zmierzających do przekształcenia instrumentu na rzecz inwestycji i partnerstwa śródziemnomorskiego w euro-śródziemnomorski bank rozwoju ze względu na znaczenie tego banku dla wspierania sektora prywatnego i rozwijania inwestycji w tym regionie;
23. wzywa Radę i Komisję do przygotowania wniosku mającego na celu zbadanie możliwości współpracy, zwłaszcza w dziedzinie finansów i gospodarki, między wszystkimi krajami partnerskimi i państwami członkowskimi Rady Współpracy w Zatoce;
24. zwraca się do Rady, Komisji i państw partnerskich o dalszą pracę nad stopniową integracją euro-śródziemnomorskich rynków energii w celu realizacji leżących we wspólnym interesie programów energetycznych oraz rozwoju zrównoważonych źródeł energii, zgodnie z krajowymi planami i programami i przy udziale samorządów lokalnych;
25. podkreśla potrzebę zacieśnienia współpracy na rzecz bezpieczeństwa dostaw energii w regionie Morza Śródziemnego poprzez środki związane z różnicowaniem krajowych zasobów energetycznych, w szczególności na szczeblu lokalnym i regionalnym, wspieranie wydajności energetycznej, zwłaszcza zdecentralizowanych metod magazynowania, rozwój nowych technologii niestanowiących zagrożenia dla mieszkańców i środowiska naturalnego, działalność badawczą i rozwojową, a także poprzez zwiększenie możliwości finansowania trwałych projektów energetycznych;
26. ponownie stwierdza konieczność nowego zdynamizowania procesu partnerstwa, w szczególności poprzez ożywienie EMPA jako ram demokratycznych dla działań parlamentarnych; zgromadzenie powinno otrzymać środki i struktury administracyjne konieczne dla zagwarantowania jego widoczności i zapewnienia prawidłowego funkcjonowania; przyjmuje z zadowoleniem pierwsze posiedzenie Zgromadzenia Młodzieży regionu Morza Śródziemnego;
27. wzywa Radę do zapewnienia aktywnego uczestnictwa EMPA w posiedzeniach i konferencjach ministerialnych Euromed;
28. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, prezydium EMPA oraz rządów i parlamentom wszystkich państw członkowskich i krajom partnerstwa euro-śródziemnomorskiego.

P6_TA(2007)0076

Utworzenie euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu

Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie utworzenia euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu (2006/2173(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając deklarację barcelońską z dnia 28 listopada 1995 r., która ustanowiła partnerstwo między Unią Europejską a państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, a także program prac przyjęty na tej konferencji,

Czwartek, 15 marca 2007 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 października 2005 r. w sprawie rewizji procesu barcelońskiego⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 12 kwietnia 2005 r. zatytułowany „Dziesiąta rocznica Partnerstwa Eurośródziemnomorskiego — program pracy mający na celu sprostanie wyzwaniom najbliższych pięciu lat” (COM(2005)0139) wraz z załącznikami (SEC(2005)0482 i SEC(2005)0483),
- uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2003 r. zatytułowany „Szersza Europa — Sąsiedztwo: nowe ramy stosunków z naszymi wschodnimi i południowymi sąsiadami” (COM(2003)0104), dokument strategiczny Komisji w sprawie Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS) z dnia 12 maja 2004 r. (COM(2004)0373), komunikat Komisji do Rady z dnia 9 grudnia 2004 r. dotyczący propozycji Komisji w sprawie planów działania w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS) (COM(2004)0795), a także plany działania odnoszące się do Izraela, Jordanii, Maroka, Autonomii Palestyńskiej, Tunezji i Libanu oraz rozporządzenie (WE) nr 1638/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. określające przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa⁽²⁾,
- uwzględniając wnioski sformułowane podczas euro-śroziemnomorskich konferencji ministerialnych oraz sektorowych konferencji ministerialnych, które odbyły się od rozpoczęcia procesu barcelońskiego, a szczególnie wnioski z VII euro-śroziemnomorskiej konferencji ministrów spraw zagranicznych, która odbyła się w Luksemburgu w dniach 30-31 maja 2005 r.,
- uwzględniając euro-śroziemnomorskie porozumienia o stowarzyszeniu zawarte pomiędzy Wspólnotami Europejskimi i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Tunezją⁽³⁾, Izraelem⁽⁴⁾, Marokiem⁽⁵⁾, Jordanią⁽⁶⁾, Egiptem⁽⁷⁾, Libanem⁽⁸⁾ i Algierią⁽⁹⁾ z drugiej strony; oraz Euro-śroziemnomorski Przejściowy Układ Stowarzyszeniowy w sprawie handlu i współpracy między Wspólnotą a OWP (na rzecz Autonomii Palestyńskiej)⁽¹⁰⁾; uwzględniając decyzję nr 1/95 Rady Stowarzyszenia WE-Turcja z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie wprowadzenia ostatniej fazy unii celnej (96/142/WE)⁽¹¹⁾,
- uwzględniając porozumienie w sprawie wolnego handlu, zwane porozumieniem z Agadiru, podpisane dnia 25 lutego 2004 r. przez Jordanię, Egipt, Tunezję i Maroko,
- uwzględniając przyjęcie przez Radę Europejską w czerwcu 2004 r. strategicznego partnerstwa z krajami basenu Morza Śródziemnego i Bliskiego Wschodu,
- uwzględniając dokument w sprawie strategii regionalnej partnerstwa euro-śroziemnomorskiego MEDA na lata 2002-2006 i regionalny program indykatywny na lata 2005-2006,
- uwzględniając ocenę oddziaływania trwałości euro-śroziemnomorskiej strefy wolnego handlu (FTA), opracowaną przez Instytut ds. Polityki i Zarządzania Rozwojem Uniwersytetu w Manchesterze,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 listopada 1995 r. w sprawie stosunków gospodarczych i handlowych pomiędzy UE i państwami basenu Morza Śródziemnego⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 marca 2000 r. w sprawie polityki śródziemnomorskiej⁽¹³⁾,
- uwzględniając wnioski i zalecenia (wraz z pięcioletnim programem prac opracowanym przez Komisję) ze szczytu w Barcelonie, który odbył się w dniach 27-28 listopada 2005 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 272 E z 9.11.2006 r., str. 570.

⁽²⁾ Dz.U. L 310 z 9.11.2006 r., str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 97 z 30.3.1998 r., str. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 147 z 21.6.2000 r., str. 3.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 70 z 18.3.2000 r., str. 2.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 129 z 15.5.2002 r., str. 3.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 304 z 30.9.2004 r., str. 39.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 143 z 30.5.2006 r., str. 2.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 265 z 10.10.2005 r., str. 2.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 187 z 16.7.1997 r., str. 3.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 35 z 13.2.1996 r., str. 1.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 323 z 4.12.1995 r., str. 5.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 378 z 29.12.2000 r., str. 71.

Czwartek, 15 marca 2007 r.

- uwzględniając rezolucję z dnia 11 maja 2006 r. Komisji Ekonomicznej, Finansowej, Spraw Socjalnych i Edukacji Euro-śródziemnomorskiego Zgromadzenia Parlamentarnego (EMPA) w sprawie warunków przekształcenia Instrumentu na rzecz Inwestycji i Partnerstwa Śródziemnomorskiego (FEMIP) w euro-śródziemnomorski bank inwestycji i rozwoju,
- uwzględniając prace EMPA,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 14 grudnia 2004 r. na temat wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie finansowych i technicznych środków towarzyszących (MEDA) reformie struktury gospodarczo-społecznej w ramach partnerstwa euro-śródziemnomorskiego (wersja ujednolicona) ⁽¹⁾,
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego oraz opinie Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A6-0468/2006),
- A. mając na uwadze, że na konferencji w Barcelonie w dniach 27-28 listopada 1995 r. narodził się bardzo ambitny i jedyny w swoim rodzaju projekt utworzenia nowych i ściślejszych więzi politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych pomiędzy państwami północnego i południowego wybrzeża Morza Śródziemnego; mając na uwadze, że projekt ten umożliwił znaczny postęp w regionie, jednakże daleko jest jeszcze do jego zakończenia,
- B. mając na uwadze, że warunki polityczne (porozumienia z Oslo), które przyczyniły się do uruchomienia procesu barcelońskiego, uległy tymczasem radykalnej zmianie i że perspektywa zawarcia kompromisowego pokoju na Bliskim Wschodzie jest bardziej niepewna niż kiedykolwiek,
- C. mając na uwadze, że w interesie UE i państw członkowskich leży rozwój regionu śródziemnomorskiego we wzajemnie korzystnej, zintegrowanej przestrzeni gospodarczej i społecznej,
- D. mając na uwadze, że wysoki wzrost demograficzny w państwach południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego zobowiązuje do prowadzenia zarówno gospodarczych jak i społecznych polityk i działań, których realizacji nie można odkładać na później,
- E. mając na uwadze, że we wspólnym interesie tych państw oraz UE leży obniżenie stopy bezrobocia w regionie oraz stworzenie godnych warunków życia ludności zamieszkującej ten region, w szczególności ludziom młodym i społecznościom wiejskim, przy czym aby utrzymać poziom bezrobocia na obecnym poziomie trzeba utworzyć 35 mln nowych miejsc pracy między 2000 a 2015 r.,
- F. mając na uwadze, że gospodarki państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego są mocno uzależnione od wymian zewnętrznych oraz że ogół eksportu i importu odpowiada około dwóm trzecim ich PKB; mając na uwadze, że znaczna część tych obrotów handlowych jest skierowana do UE, a stanowią one jedynie 4 % wspólnotowego handlu zewnętrznego oraz mając na uwadze, że struktura eksportowa państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego jest bardzo słabo zróżnicowana i że państwa te specjalizują się w sektorach o niskim potencjale wzrostu,
- G. mając na uwadze, że w stosunku do innych stref ekonomicznych, w szczególności krajów Azji Południowo-Wschodniej, państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego straciły znaczącą pozycję pod względem relatywnej konkurencyjności i rozwoju przemysłowego; mając na uwadze, że udział państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego zmniejszył się w znaczącym stopniu od 1980 r., pomimo dość trwałego wzrostu gospodarczego; mając na uwadze, że taka ewolucja musi stanowić przedmiot zaniepokojenia UE w kontekście jej polityki sąsiedztwa, szczególnie z powodu konsekwencji dla stabilności społecznej i politycznej na jej granicach,
- H. mając na uwadze, że struktura wymiany handlowej pomiędzy UE a państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego zmieniła się w bardzo niewielkim stopniu od momentu uruchomienia procesu barcelońskiego i że podpisanie umów o stowarzyszeniu nie przyniosło jeszcze wszystkich oczekiwanych efektów,
- I. mając na uwadze konieczność utworzenia euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu w celu eliminacji ubóstwa, zapewnienia pełnego zatrudnienia, umocnienia demokracji i promowania trwałego rozwoju; mając na uwadze, że ta strefa wolnego handlu musi opierać się na odpowiednio ukierunkowanych, zrównoważonych zasadach, niezbędnych dla umożliwienia większego włączenia państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego w handel międzynarodowy, zapewnienia im dywersyfikacji gospodarczej, podjęcia wyzwań związanych z globalizacją i zagwarantowania sprawiedliwego podziału płynących z niej korzyści,

⁽¹⁾ Dz.U. C 226 E z 15.9.2005 r., str. 42.

Czwartek, 15 marca 2007 r.

- J. mając na uwadze, że zwiększona współpraca gospodarcza w regionie śródziemnomorskim oferuje również sprzyjające perspektywy dla gospodarek państw członkowskich leżących na południu Europy, a zatem dla ich silniejszej integracji na jednolitym rynku UE,
- K. mając na uwadze, że oba wybrzeża Morza Śródziemnego nadal charakteryzują się uderzającą asymetrią gospodarczą, społeczną i demograficzną oraz że pomiędzy państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego istnieją znaczne różnice w zakresie rozwoju,
- L. mając na uwadze, że trwające rozdrobnienie polityczne i ekonomiczne państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego i brak rzeczywistego procesu integracji mogłyby wyrzucić bardzo niekorzystne skutki na program barceloński, a zwłaszcza na utworzenie strefy wolnego handlu poprzez zwiększenie efektów koncentracji handlu, a zatem zależności niektórych państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego od rynku wspólnotowego,
- M. mając na uwadze, że utworzenie euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu może w dłuższej perspektywie odnieść ogólnie pozytywne skutki, lecz w krótkim i średnim terminie również skutki negatywne w państwach śródziemnomorskich UE i w państwach południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego,
- N. mając na uwadze, że we wspólnym interesie leży wprowadzenie skutecznych środków towarzyszących w celu obniżenia i skompensowania, w przypadku wszystkich regionów i wszystkich krajów, których to dotyczy, negatywnych konsekwencji trwającego procesu liberalizacji,
- O. mając na uwadze, że z powodu coraz szybszej ewolucji społeczeństw nacechowanych technologiami informacyjnymi państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego powinny nasilić, pod względem ilościowym i jakościowym, działania w dziedzinie badań naukowych i technologicznych w celu zmniejszenia przepaści technologicznej dzielącej je od krajów najbardziej rozwiniętych w tej dziedzinie, co umożliwi ostatecznie ciągły i trwały wzrost ekonomiczny,
- P. mając na uwadze, że państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego poczyniły godne uwagi postępy w dziedzinie edukacji podstawowej, w znaczący sposób zmniejszając poziom analfabetyzmu, który jednak pozostaje bardzo wysoki w niektórych państwach regionu; mając na uwadze, że jedynie ograniczona część ludności ma dostęp do szkolnictwa wyższego i uniwersyteckiego oraz że system szkolny nie zawsze dysponuje środkami na kształcenie profesjonalistów lub wyższego personelu technicznego, pozwalającymi na osiągnięcie rzeczywistej adekwatności między popytem a podażą na rynkach pracy,
- Q. mając na uwadze, że równoległe z procesem mającym na celu utworzenie strefy wolnego handlu między UE a państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, konieczne jest, by państwa te zlikwidowały istniejące przeszkody polityczne i ekonomiczne spowalniające proces integracji w całym regionie, aby osiągnąć korzystniejszą współpracę między sobą,

Ponowne pobudzenie procesu barcelońskiego

1. wyraża ubolewanie, że osiągnięcie trzech głównych celów procesu barcelońskiego (określenie wspólnego obszaru pokoju i stabilności, stworzenie wspólnej strefy dobrobytu za pośrednictwem partnerstwa gospodarczego i utworzenia euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu, współpraca w dziedzinach: społecznej, kulturowej i ludzkiej w celu wspierania dialogu kultur w regionie) wymaga jeszcze wielu starań;
2. przypomina, że powodzenie procesu integracji euro-śródziemnomorskiej, a także zmniejszenie różnic w rozwoju pomiędzy dwoma wybrzeżami Morza Śródziemnego wymaga, aby postępy w zakresie tych trzech filarów były czynione równocześnie;
3. podkreśla, że wzmocnienie procesu barcelońskiego przyczynia się do rozpowszechniania europejskich wartości i europejskiego modelu ekonomiczno-społecznego; przypomina, że ten proces wyprzedza inne, późniejsze inicjatywy regionalne i jest w większym stopniu zinstytucjonalizowany; kładzie nacisk na czynnik stabilności i promowania dialogu zawarty w tej inicjatywie;
4. podkreśla, że sukces procesu barcelońskiego, a w szczególności strefy wolnego handlu, wymaga trwałej i wspólnej woli wszystkich partnerów oraz większego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego i ludności po obu stronach Morza Śródziemnego;

Czwartek, 15 marca 2007 r.

5. nalega na precyzyjniejsze zdefiniowane celów Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS), które — bez uszczerbku dla państw Europy Wschodniej — nie powinny osłabić procesu barcelońskiego ani postawić na pierwszym planie podejścia dwustronnego ze szkodą dla wielostronnego podejścia regionalnego; uważa, że bardziej skuteczne wykorzystanie instrumentu sąsiedztwa na rzecz projektów regionalnych pozwoliłoby poprawić sytuację z zamysłem uprzywilejowania rzeczywistej zintegrowanej regionalnej przestrzeni gospodarczej; jest zdania, że wspierając ściślejszą współpracę z najbardziej rozwiniętymi partnerami, przy poszanowaniu ich swoistych warunków politycznych, kulturowych, religijnych i społecznych, należy nadal traktować państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego jako odrębną całość;
6. jest zdania, iż pomimo ciągłego przejawu pozytywnego podejścia, ze względu na nagromadzone opóźnienia i napotkane trudności, datę 2010 r. prawdopodobnie będzie trzeba poddać rewizji, tak żeby uwzględnić liczne przemiany strukturalne gospodarki światowej od 1995 r. oraz konieczność ostrożniejszego podejścia do wolnego handlu między nierównymi partnerami, zwraca się do Komisji, państw członkowskich UE i państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego o ponowne uruchomienie procesu barcelońskiego, poprzez przyznanie priorytetu ustanowieniu prawdziwego eurośródziemnomorskiego obszaru społeczno-gospodarczego, w większym stopniu włączającego do gospodarczej strony partnerstwa aspekty społeczne i środowiskowe;
7. wzywa państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, aby nie zmarnowały szansy na trwały rozwój, który pozwoliłby im skuteczniej reagować na rosnące potrzeby obywateli i na konieczność skutecznego stawienia czoła wyzwaniom narzucanym przez globalizację;
8. wyraża ubolewanie z powodu faktu, że pomoc techniczna i finansowa przyznana przez UE, mimo że niemała, nie stała na wysokości celów i ambicji z Barcelony, w szczególności w odniesieniu do rozdziałów społeczno-kulturowych Deklaracji z Barcelony i wsparcia dla gospodarek lokalnych;
9. jest zdania, że euro-śródziemnomorska strefa wolnego handlu będzie mogła stanowić rzeczywistą szansę na wzrost gospodarczy dla państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego tylko wtedy, gdy powstanie w wyniku stopniowych uzgodnień w ramach racjonalnego i przewidywalnego partnerstwa dostosowanego do uwarunkowań społeczno-gospodarczych tych państw, wspierającego rozwój gospodarczy i głębszą integrację regionalną; dobitnie podkreśla znaczenie większego udziału krajów partnerskich i stymulujący charakter partnerstwa; przypomina, że przyswojenie celów partnerstwa odnosi się do obu wybrzeży Morza Śródziemnego; nalega na konieczność przyznania wymienionym państwom prawa do kontrolowania tempa otwarcia własnych rynków oraz krajowych strategii rozwoju gospodarczo-społecznego;
10. uważa, że intensyfikacja stosunków instytucjonalnych między UE a państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego jest ważnym atutem dla sukcesu procesu barcelońskiego; opowiada się za znacznym zwiększeniem liczby spotkań oficjalnych i nieoficjalnych między organami wspólnotowymi, państwami członkowskimi, państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego i właściwymi władzami lokalnymi; pragnie uczestnictwa państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, w charakterze obserwatorów, w pracach europejskich agencji i przy specjalnych europejskich programach leżących we wspólnym interesie;
11. podkreśla znaczenie integracji regionalnej państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego i nasilenia wymiany handlowej południe-południe; z zadowoleniem przyjmuje podpisanie w dniu 25 lutego 2004 r. porozumienia z Agadiru w sprawie wolnego handlu między Marokiem, Tunezją, Egiptem i Jordanią; uważa ten sposób działania za niezbędny dla utworzenia prawdziwej strefy wolnego handlu i zwraca się do innych krajów regionu o włączenie się do niej; uważa niemniej jednak za kwestię kluczową pogłębienie procesu integracji i szybką likwidację przeszkód stojących na drodze wymiany handlowej między tymi krajami;
12. zwraca się do UE o zwiększenie środków na pomoc techniczną i finansową dla państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, zgodnie z ambitnymi celami z Barcelony i w zależności od rzeczywistych postępów poczynionych w tych krajach pod względem praw człowieka, ochrony pracowników i pracowników, ochrony środowiska, integracji regionalnej i poprawy jakości lokalnych usług publicznych oraz usług edukacyjnych i kulturalnych;
13. przypomina, że ustanowienie strefy wolnej wymiany gospodarczej i handlowej w regionie Morza Śródziemnego jest nierozdzielnie związane z politycznym dążeniem do zagwarantowania pokoju, demokracji, poszanowania praw człowieka, równouprawnienia płci oraz promowania dialogu między kulturami i religiami, a także ze stałym wysiłkiem umożliwiającym rzeczywiste przyczynianie się do ustanowienia demokracji w regionie w duchu dialogu politycznego i zaufania między partnerami;

Czwartek, 15 marca 2007 r.

Polityka handlowa i celna

14. podkreśla, że cła stanowią wciąż istotną część dochodów budżetowych państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego; uważa zatem za konieczne, aby harmonogram ewentualnych dalszych obniżek uwzględniał postępy gospodarcze zrealizowane przez te państwa oraz czas niezbędny do wprowadzenia sprawiedliwych reform podatkowych mających na celu skompensowanie obniżenia dochodów z celi;

15. uważa, że równolegle trzeba będzie skutecznie zająć się pozataryfowymi barierami w handlu, podkreślając w tym kontekście znaczenie przyznania wystarczającej pomocy technicznej;

16. wzywa Komisję do uwzględnienia możliwej redukcji ulg taryfowych, z których korzystają państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, spowodowanej podpisaniem porozumień w sprawie wolnego handlu między Wspólnotą i niektórymi krajami trzecimi oraz ulepszeniem systemu ogólnych preferencji taryfowych (GSP) na rzecz krajów rozwijających się oraz do przyznania systemu kumulacji pochodzenia niektórym państwom azjatyckim — poważnym konkurentom przemysłu państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego;

17. zwraca się do Komisji o wprowadzenie procedury kompensacyjnej w ramach procesu barcelońskiego i w poszanowaniu norm WTO, w celu ograniczenia negatywnego wpływu, jaki owa „erozja cel” mogłaby wywrzeć na państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego i, w przyszłości, na utworzenie strefy wolnego handlu;

18. z zadowoleniem przyjmuje postępy dokonane na rzecz „ułatwiania wymiany handlowej”, zwłaszcza w dziedzinie cel, dzięki harmonizacji i uproszczeniu procedur celnych, automatyzacji i przyspieszeniu procedur, zwiększeniu przejrzystości, zastosowaniu systemów informacji i płatności elektronicznych oraz zniesieniu pewnych barier pozataryfowych, które zmierzają dziś w kierunku zastępowania tradycyjnych barier taryfowych, szczególnie w dziedzinie normalizacji i certyfikacji;

19. ponownie potwierdza, że z uwagi na intensyfikację konkurencji międzynarodowej niezwykle ważne jest wzmocnienie politycznej woli ustanowienia rzeczowego harmonogramu ekonomicznego i społecznego, przewidującego działania poprawiające konkurencyjność gospodarki opartej na umiejętnościach, stymulujące wzrost gospodarczy, szkolenia, innowacje i badania, tworzące nowe miejsca pracy i sprzyjające dobrobytowi w perspektywie wspólnego rozwoju;

20. zwraca się do państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego o wprowadzenie systemu intensywnej współpracy i partnerstw, aby wspomóc reformę środowiska administracyjnego i przedsiębiorczego pod znakiem racjonalnego zarządzania;

21. podkreśla konieczność intensyfikacji i wzmocnienia kontroli celnych w celu zwalczania zjawiska przemytu i podrabiania towarów oraz piractwa towarowego, która to działalność poza powodowaniem utraty dochodów stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego mieszkańców danego regionu;

Ocena oddziaływania trwałości euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu

22. z zadowoleniem przyjmuje opublikowanie drugiego etapu wyżej wspomnianej oceny oddziaływania trwałości euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu sporządzonej przez Uniwersytet w Manchesterze; jest poważnie zaniepokojony wnioskami tej oceny, które przewidują negatywne skutki społeczne i środowiskowe, jakie przyniesie strefa wolnego handlu w perspektywie krótko i średnioterminowej; usilnie wzywa Komisję do włączenia zawartych w sprawozdaniu zaleceń do przyszłych dyskusji na temat wprowadzenia euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu, a także do skierowania negocjacji w stronę spójności społecznej i trwałego rozwoju, zgodnie z zaleceniami wspomnianej oceny;

23. ponadto podkreśla znaczenie wprowadzenia systemu pilotowania partnerstwa w celu oceny działań prowadzonych w ramach założonych celów; pilotowanie to mogłoby się przełożyć na utworzenie narzędzia analizy i oceny poświęconego regionowi Morza Śródziemnego;

24. usilnie wzywa wszystkich uczestników partnerstwa euro-śródziemnomorskiego do dyskusji nad wynikami wyżej wspomnianej oceny wpływu w zakresie zrównoważenia strefy wolnego handlu na szczeblu ministerialnym i do wyciągnięcia z niej wniosków dla trwających negocjacji w sprawie strefy wolnego handlu;

Czwartek, 15 marca 2007 r.

Pomoc finansowa i techniczna

MEDA i Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa

25. wyraża ubolewanie, że UE nie była w stanie udostępnić funduszy na poziomie dostosowanym do celów procesu barcelońskiego, co jest jedną z przyczyn skumulowanych opóźnień w tworzeniu euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu;

26. stwierdza dobre wyniki programu MEDA II w latach 2004-2006 w stosunku do programu MEDA I, szczególnie w odniesieniu do zwiększonej zdolności absorpcyjnej wykazanej przez kraje beneficjentów oraz elastyczności w programowaniu i wdrażaniu projektów MEDA od 2000 r.;

27. z zainteresowaniem przyjmuje stworzenie Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa — nowego instrumentu przeznaczonego na pokrycie finansowych aspektów EPS — oraz propozycję Komisji dotyczącą zwiększenia środków finansowych do kwoty 14 930 000 000 EUR, aby w większym stopniu zaspokoić potrzeby państw kwalifikujących się, pod warunkiem że stanie się on rzeczywistym instrumentem konwergencji i będzie obejmował pomoc przeznaczoną na kompensację utraty przez partnerów śródziemnomorskich dochodów z opłat celnych oraz kompensację innych kosztów związanych z liberalizacją rynków;

28. uważa, że przyjęty przez Radę dnia 17 października 2006 r. budżet 11 181 000 000 EUR jest niewystarczający; domaga się, aby podczas śródkresowego przeglądu ram finansowych w latach 2008-2009 przydzielone zostały wyższe kwoty, umożliwiające osiągnięcie celów procesu integracji;

29. pragnie, by ten instrument finansowy mógł osiągać lepsze rezultaty poprzez nadanie większego znaczenia bardziej skutecznemu i ukierunkowanemu programowaniu oraz udziałowi na wszystkich etapach cyklu zarządzania projektami partnerów ze społeczeństwa obywatelskiego; wzywa rządy państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do uruchomienia działań umożliwiających lepsze wykorzystanie funduszy wspólnotowych, zwłaszcza przeznaczonych na badania naukowe i kształcenie zawodowe, przy jednoczesnym wzmocnieniu infrastruktury i usług lokalnych władz publicznych, oraz do reorganizacji systemu produkcji przemysłowej i rolniej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania utrzymania równowagi pomiędzy sąsiadami na Wschodzie i na Południu oraz do priorytetowego traktowania finansowania o charakterze regionalnym, zwłaszcza na płaszczyźnie Południe-Południe;

30. zdecydowanie potwierdza, iż w celu utworzenia strefy wolnego handlu i, w szerszym kontekście, dla powodzenia procesu barcelońskiego, europejska polityka sąsiedztwa nie może zawieść uzasadnionych oczekiwań państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, w szczególności w zakresie geograficznego rozdziału europejskiej pomocy finansowej oraz sposobów jej przyznawania;

FEMIP

31. z zadowoleniem przyjmuje dobre wyniki uzyskane przez FEMIP od chwili jego utworzenia i uważa, że jego wzmocnienie ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia procesu barcelońskiego; wyraża nadzieję, że instrument ten zostanie przekształcony w prawdziwy euro-śródziemnomorski bank inwestycji i rozwoju;

32. odnotowuje, że działania w ramach programu MEDA oraz w ramach FEMIP w znacznym stopniu się uzupełniają; wzywa Komisję oraz EBI do ustanowienia procedury ściślejszej współpracy i koordynacji, dzięki której działania wspólnotowe na poziomie strategicznym, jak i w zakresie zarządzania konkretnymi projektami będą bardziej skuteczne;

33. jest zdania, że w oczekiwaniu na osiągnięcie konsensusu pomiędzy państwami członkowskimi UE projekt euro-śródziemnomorskiego banku inwestycji i rozwoju może już zostać rozpoczęty oraz że w jego pierwszej fazie należy do niego włączyć zainteresowane państwa, tak europejskie, jak te z południowego wybrzeża Morza Śródziemnego;

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ)

34. zauważa, że niewielka atrakcyjność finansowa znacznie ogranicza dostęp BIZ do państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, co negatywnie wpływa na wzrost gospodarczy tego regionu;

35. przypomina, że skutki inwestycji⁽¹⁾ są bardzo istotne pod względem podwykonawstwa, rozpowszechniania umiejętności praktycznych, potrzeb szkoleniowych koniecznych do zaspokojenia w regionie ogólnie niedostatecznie uprzemysłowionym oraz pod względem tworzenia miejsc pracy;

⁽¹⁾ Przede wszystkim inwestycje typu „greenfield”, czyli realizowane od podstaw.

Czwartek, 15 marca 2007 r.

36. uważa, że konieczne jest, by państwa te zaangażowały się w politykę handlową, która może wspierać wykorzystanie prywatnych inwestycji krajowych, zwłaszcza poprzez modernizację systemów finansowych i bankowych oraz poprzez ułatwienie dostępu do kredytów jak największej ilości podmiotów;

37. podkreśla znaczenie dialogu pomiędzy przedsiębiorstwami z obu wybrzeży Morza Śródziemnego dla zwiększenia wymiany i inwestycji;

Wspólne zasady pochodzenia i kumulacja pochodzenia

38. z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie paneuropejskiego systemu kumulacji pochodzenia na wszystkie państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego; uważa, że państwom tym można zaoferować dostęp do rozszerzonego obszaru gospodarczego obejmującego region euro-śródziemnomorski, a także państwa EFTA i państwa Europy Środkowo-Wschodniej; wnosi o bezwarunkowe poszanowanie wystosowanego przez Autonomię Palestyńską wezwania, by towary wyprodukowane na terytoriach okupowanych były identyfikowane zgodnie z regułami pochodzenia;

39. w związku z tym wzywa państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do jak najszybszego przyjęcia pan-euro-śródziemnomorskich protokołów w sprawie reguł pochodzenia w ramach odnośnych porozumień zawieranych z UE i innymi partnerami pan-euro-śródziemnomorskimi, tak aby uzyskać pełen efekt całościowy poprzez ich stosowanie na terenie całej strefy;

40. wzywa państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do szybkiego wprowadzenia programów szkoleniowych, informacyjnych oraz uwrażliwiających na temat reguł pochodzenia oraz do zapewnienia, z pomocą Komisji Europejskiej, odpowiedniego szkolenia podmiotów gospodarczych oraz agentów celnych;

41. wzywa Komisję, aby zgodnie z kryteriami określonymi przez nią w komunikacie pod tytułem „Reguły pochodzenia w preferencyjnych zasadach handlu — Kierunki na przyszłość” (COM(2005)0100) i w związku z dwoma opracowaniami zleconymi przez DG ds. Handlu i DG ds. Rozwoju po ogłoszeniu zielonej księgi z 2005 r., uważnie przeanalizowała reformę tych kryteriów (uproszczenie i złagodzenie), jak i konieczność sprawowania skuteczniejszej kontroli ich stosowania w celu niedopuszczenia do nadużywania preferencji; pragnie przede wszystkim, by nowe przepisy gwarantowały przestrzeganie tych reguł oraz poszanowanie zobowiązań podjętych wobec strefy euro-śródziemnomorskiej;

Rolnictwo

42. podkreśla, że otwarcie rynków rolnych musi być określane łącznie oraz wdrażane w sposób stopniowy i asymetryczny, z zachowaniem możliwości udzielania ograniczonej liczby odstępstw i wyznaczania harmonogramów, z uwzględnieniem jednocześnie perspektyw sektora wspólnych dla UE i państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego oraz różnic i cech indywidualnych sektora rolnictwa w poszczególnych krajach; podkreśla również znaczenie gospodarcze i społeczne tego sektora dla państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego oraz konieczność uniknięcia zubożenia społeczności wiejskich, masowego opuszczania wsi oraz koncentracji w już i tak przeludnionych obszarach miejskich, zwłaszcza w miastach nadmorskich;

43. wzywa Komisję i rządy państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do nadania priorytetowego znaczenia wszelkim inicjatywom mającym na celu modernizację pierwotnego sektora śródziemnomorskiego oraz jego zrównoważony rozwój, tak aby doprowadzić do polepszenia warunków życia oraz do utworzenia na obszarach wiejskich nowych miejsc pracy w rolnictwie i poza rolnictwem;

44. wzywa do wprowadzenia zintegrowanego systemu pomocy technicznej oraz do przeprowadzenia szkoleń w zakresie zasobów ludzkich; podkreśla, iż konieczne jest, by działania UE w dziedzinie rolnictwa w tym regionie przyczyniały się do określenia funkcjonalnej polityki wodnej, do ochrony środowiska i bioróżnorodności, do zabezpieczenia gleby i jej żyzności, do zapewnienia niezależności żywnościowej oraz do waloryzacji typowych produktów regionalnych; ponawia swoje wsparcie dla polityk realizowanych przez państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego zmierzających do zróżnicowania ich produkcji rolnej;

45. uważa, że wspieranie rolnictwa dostosowanego do warunków lokalnych, głównie na małą skalę, powodującego poprawę stanu środowiska, a co za tym idzie — również i sytuacji finansowej i stanu zdrowia społeczności wiejskich, nie może być osiągnięte poprzez zwykłą liberalizację dostępu do rynków produktów rolnych, ale poprzez wprowadzenie udoskonalonego i rzeczowego planu dostępu do rynku; uściśla, że w ramach tego planu produkty rolne miałyby łatwiejszy dostęp do rynków UE, jeżeli byłyby wyprodukowane zgodnie z przepisami UE w zakresie ochrony środowiska oraz z uwzględnieniem kwestii dotyczących bezpieczeństwa żywności; stwierdza dodatkowo, że import produktów nie spełniających tych przepisów wiązałby się z opłatami pobieranymi na granicach UE; oświadcza też, że fundusz utworzony z tych opłat byłby wykorzystywany do wsparcia projektów promujących rozwój obszarów wiejskich w krajach eksportujących;

Czwartek, 15 marca 2007 r.

46. uważa zatem, że otwarcie rynków między UE a krajami południowej i wschodniej części basenu Morza Śródziemnego powinno odbywać się stopniowo, w sposób zaplanowany i z naciskiem na kwestię jakości, przy uwzględnieniu struktury gospodarstw, polityki rolnej i reform prowadzonych po jednej i po drugiej stronie Morza Śródziemnego; zwraca ponadto uwagę na fakt, że negocjacje w sprawie dostępu do rynków nie mogą być prowadzone ogólnie, lecz w sposób indywidualny, oddzielnie w odniesieniu do każdego produktu oraz z uwzględnieniem konieczności ochrony produktów wrażliwych, które powinny zostać wyłączone z pełnej liberalizacji w celu uchronienia producentów lokalnych przed nienaprawialnymi szkodami;

47. przypomina, że liczne kraje śródziemnomorskie wyraziły wolę zachowania swoich preferencji handlowych w stosunku do rynku wspólnotowego; uważa, że utrzymanie takiego asymetrycznego i preferencyjnego systemu jest niezgodne z ogólną liberalizacją sektora rolnego; podkreśla ponadto, że we wzajemnym interesie wszystkich krajów basenu Morza Śródziemnego leży zachowanie niektórych narzędzi zarządzania podążą na ich rynkach;

48. zachęca wszystkie podmioty branżowe z euro-śródziemnomorskiego sektora rolnego do sprzyjania współpracy w sektorach uzupełniających się poprzez wspieranie komplementarności produktów w ramach basenu Morza Śródziemnego oraz (w miarę możliwości) pomiędzy samymi krajami południowych i wschodnich wybrzeży Morza Śródziemnego; tytułem przykładu powołuje się na sektor winiarski oraz sektor owoców i warzyw, których producenci z obu stron basenu Morza Śródziemnego mogą uczestniczyć w budowaniu pełniejszej i bardziej atrakcyjnej oferty handlowej dla konsumentów;

49. w tym świetle kładzie nacisk na znaczenie wspólnego rozwoju euro-śródziemnomorskiej polityki etykietowania w oparciu o kontrolowane nazwy pochodzenia, zgodnej z obowiązującymi aktualnie w UE przepisami, na znaczenie zarejestrowanych nazw pochodzenia i świadectw produktów ekologicznych oraz na znaczenie zapewnienia identyfikowalności i przejrzystości metod produkcji;

50. jest przekonany, że liberalizacja rynków w krajach południowej i wschodniej części basenu Morza Śródziemnego byłaby w pierwszej kolejności korzystna dla dużych i zmechanizowanych gospodarstw rolnych, które już teraz korzystają z systemu kas kompensacyjnych; zwraca się do partnerów instytucjonalnych partnerstwa euro-śródziemnomorskiego o poprawienie dostępu do pożyczek dla małych producentów oraz o wprowadzenie systemu ważenia pomocy kierowanej do małych gospodarstw, w których pracuje zdecydowana większość rolniczej ludności tych krajów i które będą pierwszymi ofiarami konkurencji z UE, oraz, w perspektywie długoterminowej, o zastąpienie starego systemu kompensacji i pomocy nowym systemem wspierającym rolnictwo zrównoważone i inwestycje w przemysł przetwarzania żywności na małą skalę, celem wzmocnienia konkurencyjności gospodarstw wiejskich poprzez dywersyfikację, wprowadzanie do obrotu na szczeblu lokalnym oraz wytwarzanie produktów o specyficznych cechach;

51. apeluje o rozważenie wprowadzenia rzeczywistej zintegrowanej polityki rolnej dla obu wybrzeży Morza Śródziemnego, w ramach której priorytetem będzie zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego w państwach południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, a nie aspekty handlowe, oraz o koordynację zarządzania w zakresie rybołówstwa i zasobów wodnych;

Normy i regulacje techniczne, własność intelektualna, konkurencja

52. uważa, że zharmonizowane ramy regulacyjne pomiędzy UE i państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego umożliwiłyby rozszerzenie i konsolidację handlu w oparciu o precyzyjne przepisy, wspierające zwłaszcza większą przejrzystość oraz uczciwszą konkurencję; jest zdania, że harmonizacja lub co najmniej spójność w zakresie norm stanowiłaby również wsparcie dla rozwoju handlu na płaszczyźnie południe-południe;

53. podkreśla wagę wprowadzenia zachęt gospodarczych oraz odpowiedniej pomocy technicznej dla małych i średnich przedsiębiorstw, borykających się z trudnościami związanymi z internalizacją kosztów, które pociąga za sobą harmonizacja norm zalecanych w umowach o stowarzyszeniu;

54. wzywa państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do opracowania i stosowania zgodnego ze standardami międzynarodowymi prawa własności intelektualnej, które wspiera innowacje i kreatywność i jest wystarczająco elastyczne, by spełnić potrzeby tych państw z uwzględnieniem ich specyfiki; wzywa Komisję, w związku z prawem własności intelektualnej, o powstrzymanie się od wymagania od państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego wychodzenia poza zobowiązania określone w obecnych porozumieniach TRIPS;

Czwartek, 15 marca 2007 r.

Usługi

55. jest zdania, że każda liberalizacja usług w ramach utworzenia euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu będzie możliwa tylko na zasadach uzgodnionych z państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego oraz poprzez przyznanie im prawa do stopniowego otwierania wrażliwych i słabych sektorów swoich gospodarek, jak i do kontroli tego otwarcia;

56. uważa, że sektor usług ma kluczowe znaczenie dla powodzenia strefy wolnego handlu; przypomina, że sektor usług ma zasadnicze znaczenie dla gospodarek państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego i stanowi około 50 % PKB Egiptu, Maroka i Syrii, 60 % PKB Tunezji oraz ponad 70 % PKB Jordanii i Libanu;

57. równocześnie podkreśla, że stopniowa liberalizacja sektora usług, który ma szczególne znaczenie dla gospodarek państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, będzie korzystna dla ich rozwoju gospodarczego poprzez przyczynienie się do ulepszenia infrastruktury, do transferu technologii i umiejętności praktycznych oraz do rewaloryzacji usług świadczonych na rzecz obywateli; w związku z tym uważa, że negocjacom dotyczącym sektora usług powinny towarzyszyć negocjacje dotyczące handlu towarami;

58. z zadowoleniem odnotowuje oficjalne rozpoczęcie negocjacji pomiędzy UE a niektórymi państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego w zakresie liberalizacji wymiany handlowej w sektorze usług i inwestycji podczas 5. Konferencji ministrów handlu Euromed w marcu 2006 r.;

59. wzywa Komisję, aby kontynuowała i doprowadziła do końca rozpoczęte w Marrakeszu negocjacje w dziedzinie usług z niektórymi państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego przy uwzględnieniu wszystkich rodzajów i sektorów usług oraz zgodnie z tym, na co wyraziły one zgodę w ramach GATS WTO, oraz aby odpowiedziała na pozytywne oferty poprzez rozważenie przepisów UE w zakresie większych możliwości w dziedzinie swobodnego przepływu pracowników w sektorze usług (sposób IV GATS);

60. uważa, że należy oddzielić usługi komercyjne od usług publicznych; podkreśla konieczność utrzymania usług publicznych poza ramami negocjacji, w szczególności tych, które dotyczą podstawowych potrzeb społeczeństwa i które umożliwiają dostęp do podstawowych dóbr publicznych, takich jak zdrowie, oświata, woda pitna i energia, a także do dóbr, które odgrywają szczególną rolę w kształtowaniu tożsamości kulturowej, takich jak usługi audiowizualne;

Transport

61. jest zdania, że rozwój euro-śródziemnomorskiej sieci transportowej opartej na nowoczesnych połączeniach krzyżowych oraz opracowanie wspólnej strategii na rzecz ulepszenia współpracy, koordynacji i rozwoju to podstawowe warunki powodzenia euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu; uważa za niezwykle ważne, aby państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego mogły korzystać z lepszego wzajemnego powiązania z transeuropejskimi sieciami transportowymi i aby mogły uczestniczyć w określaniu przyszłych projektów priorytetowych i ich wprowadzaniu w życie; w tym kontekście wzywa do zbadania możliwości ulepszenia dróg transportu morskiego, jako kwestii priorytetowej, oraz zmniejszenia kosztów związanych z usługami frachtu morskiego;

62. wzywa Komisję i państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do udostępnienia środków finansowych wystarczających do modernizacji infrastruktury, przy zwróceniu szczególnej uwagi na aspekty logistyczne, oraz do przeprowadzenia reform koniecznych, by sektor ten był bardziej konkurencyjny i dynamiczny, należycie uwzględniających specyficzne położenie geograficzne tej strefy, będącej naturalnym miejscem tranzytu handlu towarami pomiędzy Europą a Azją (zwłaszcza Chinami i Indiami);

63. wzywa państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, by we współpracy z Komisją doprowadziły do zwiększenia skuteczności sektora drogowego oraz portów, tak aby zmniejszyć obecnie bardzo wysokie koszty logistyki i transportu, które sprawiają, że eksportowane produkty przemysłowe i rolnicze z tego regionu są mniej konkurencyjne; wzywa również do zastanowienia się nad kwestią transportu lotniczego, zwłaszcza w zakresie usług transportu towarowego;

64. przyjmuje z zainteresowaniem przyjęcie przyszłego komunikatu Rady w sprawie rozszerzenia dużych osi transeuropejskich na państwa śródziemnomorskie, uwzględniając konieczność działania na rzecz wprowadzenia równowagi przepływu transportu na korzyść tego regionu;

Czwartek, 15 marca 2007 r.

Energia

65. zwraca uwagę na fakt, że większość państw biorących udział w procesie barcelońskim jest w coraz większym stopniu zależna w dziedzinie energetycznej od źródeł zewnętrznych, zwłaszcza w zakresie ropy i gazu, oraz że wzrost zapotrzebowania na te surowce spowoduje zwiększenie presji ciężącej na obecnych kanałach zaopatrzenia; uważa, że w takim kontekście należałoby rozpocząć skuteczną współpracę pomiędzy państwami śródziemnomorskimi w sektorze zaopatrzenia energetycznego;

66. apeluje o przyznanie priorytetowego charakteru budowie prawdziwego euro-śródziemnomorskiego rynku energii; w świetle niedawnego wzrostu cen węglowodorów i gazu uważa ożywienie dialogu z państwami wytwarzającymi energię za niezwykle istotne dla UE i dla państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, które nie dysponują zasobami energetycznymi, poprzez koordynację wysiłków oraz unikanie w największym możliwym stopniu układów dwustronnych niekorzystnych zarówno dla UE, jak i dla tych państw; z zainteresowaniem przyjmuje wyrażoną przez Komisję podczas forum w sprawie zewnętrznej polityki energetycznej w dniach 20 i 21 listopada 2006 r. wolę przyznania szczególnego statusu Afryce Północnej i Bliskiemu Wschodowi w swojej zewnętrznej polityce energetycznej i pragnie, aby tym deklaracjom towarzyszyły konkretne działania;

67. z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie współpracy energetycznej w regionie basenu Morza Śródziemnego, znanej pod nazwą platforma REMEP (Rome Euro-Mediterranean Energy Platform); jest zdania, że platforma ta może służyć jako wspólny punkt odniesienia celem wzmocnienia współpracy między UE a państwami południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, zapewniając realizację istotnych inicjatyw regionalnych, jak również celem ewentualnego utrzymania innych działań podejmowanych we wspólnym interesie;

68. z zadowoleniem przyjmuje podjęcie ważnych przedsięwzięć na szczeblu niższym niż regionalny, takich jak stopniowa integracja rynku elektryczności państw Magrebu z państwami UE, integracja rynków gazu w regionie Maszreku oraz budowa gazociągu Medgaz i gazociągu arabskiego;

69. wzywa Komisję, państwa członkowskie UE oraz państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do rozważenia nowych form współpracy dwustronnej i wielostronnej w sektorze energetycznym, w szczególności w zakresie poprawy wydajności energetycznej; wzywa również państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do wdrożenia polityki promującej rozwój pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, jak również ochronę środowiska (działalność rafinerii i zagrożenia związane z transportem węglowodorów na Morzu Śródziemnym);

70. uważa, że zarówno dla UE, jak i dla państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, które nie dysponują zasobami energetycznymi, podstawowe znaczenie ma podjęcie dialogu strategicznego dotyczącego możliwości udzielenia wsparcia dla masowej produkcji energii odnawialnej oraz przyznania państwom południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego prawa uczestniczenia w programach UE związanych z badaniami i rozwojem w dziedzinie energii odnawialnej;

71. podkreśla potencjalną rolę, jaką mogą odegrać po pierwsze biopaliwa pierwszej generacji jako alternatywna forma energii, a po drugie ich zwiększona konkurencyjność na rynkach energetycznych;

Środowisko i trwały rozwój

72. wyraża zadowolenie z uruchomionej podczas szczytu w Barcelonie w 2005 r. inicjatywy „Horyzont 2020” mającej na celu obniżenie poziomu zanieczyszczenia w regionie poprzez zidentyfikowanie i wyeliminowanie najpoważniejszych źródeł zanieczyszczeń do 2020 r.; podkreśla, że inicjatywa ta umożliwi uzupełnienie i ponowne uruchomienie śródziemnomorskiej strategii trwałego rozwoju, zatwierdzonej w 1995 r.;

73. wzywa Komisję oraz państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do skoncentrowania wysiłków na podstawowym celu związanym z ochroną środowiska, jakim jest eliminacja zanieczyszczeń z Morza Śródziemnego (poprzez redukcję emisji przemysłowych i odpadów komunalnych), przy rozważeniu lepszych form współpracy politycznej i finansowej, która w większym stopniu włączyłaby władze lokalne i regionalne oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego; zwraca się ponadto do Komisji o przeprowadzanie regularnej oceny osiągniętych w tej dziedzinie postępów;

74. wzywa Komisję do skoncentrowania się na pełnej realizacji protokołu barcelońskiego w sprawie lądowych źródeł zanieczyszczeń morskich we wszystkich krajach śródziemnomorskich, w szczególności poprzez zwiększone finansowanie Śródziemnomorskiego Programu Technicznej Pomocy Środowiskowej (METAP);

Czwartek, 15 marca 2007 r.

75. uważa, że inicjatywa ta powinna być bardziej widoczna i musi uzyskać pełne poparcie Parlamentu Europejskiego, z uwagi na jej znaczny wpływ, nie tylko na zrównoważony rozwój regionu (turystyka, rybołówstwo, rolnictwo, dostęp do wody), lecz również na jakość życia w regionach sąsiedzkich;

Przemysł

76. z zaniepokojeniem odnotowuje, że w państwach południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego główną rolę odgrywa przemysł wyspecjalizowany w zakresie produktów o niskim poziomie zaawansowania technologicznego i niskiej wartości dodanej, który czyni je wrażliwymi wobec konkurencji zewnętrznej; uważa, że wzrost konkurencyjności przemysłu w tych krajach jest niezbędny dla powodzenia euro-śródziemnomorskiej strefy wolnego handlu, oraz wzywa państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do przyjęcia bezpośrednich środków wsparcia dla przedsiębiorstw we wzmacnianiu ich konkurencyjności wobec producentów europejskich i azjatyckich;

77. domaga się dostosowywania kalendarza liberalizacji sektora przemysłu do zmian warunków gospodarczych i społecznych (zwłaszcza poziomu bezrobocia) w każdym z państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, a także do jego oddziaływania na środowisko;

78. wzywa państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do wdrożenia polityk regionalnych w sektorze przemysłu umożliwiających dalszy rozwój ekonomii skali i pozwalających opracować lepszą strategię rozwoju, uwzględniającą rolę bardzo małych przedsiębiorstw (BMP) oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w regionie; wzywa Komisję i państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do promowania BMP i MŚP poprzez rozwój skutecznych usług finansowych oraz wsparcie techniczno-administracyjne pozwalające tym przedsiębiorstwom na zwiększenie ich konkurencyjności;

79. wzywa również Komisję i państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do podjęcia wspólnych działań mających na celu: a) wprowadzenie ułatwień administracyjnych, b) zwiększenie reprezentacji stowarzyszeń zawodowych, stowarzyszeń pracodawców i związków zawodowych, c) dostęp do informacji handlowych, d) wsparcie techniczne i usługi dla przedsiębiorstw, e) kształcenie ustawiczne;

Sektor tekstylny

80. nadal wyraża zaniepokojenie konsekwencjami, jakie wygaśnięcie dnia 1 stycznia 2005 r. Umowy o tekstyliach i odzieży oraz zniesienie kwot wywarło na wyniki sektora tekstylnego-odzieżowego w państwach południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego i w UE; przypomina, że sektor ten ma zasadnicze znaczenie dla gospodarki wielu państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego i niektórych państw europejskich; zwraca uwagę na potrzebę wprowadzenia z pomocą Komisji programu, którego celem byłoby wzmocnienie konkurencyjności sektora;

81. uważa, że poważne trudności, przed jakimi stoi sektor tekstylny, mogą mieć negatywny wpływ na gospodarkę państw UE i państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego oraz, pośrednio, na tworzenie strefy wolnego handlu; uważa, że przy określaniu celów nowej strategii handlowej i inwestycji UE w Chinach oraz, ogólniej, celów europejskiej polityki handlowej wobec Azji należy uwzględnić ewentualny wpływ tej strategii i polityki na państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego oraz na państwa UE;

82. wzywa Komisję, aby w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i sektorem prywatnym uruchomiła programy pomocy ad hoc, w celu poprawy konkurencyjności przemysłu tekstylnego tych krajów oraz zwiększenia ich tradycyjnych więzi z producentami wspólnotowymi;

83. uważa, że aktualne trudności można pokonać poprzez zmianę organizacji sektora, tak aby korzystając z geograficznej bliskości rynków europejskich mógł się on koncentrować na produkcji średniej i wysokiej jakości, ze skróconym czasem dostawy (i odnowy rezerw) oraz bardziej konkurencyjnymi cenami;

84. wspiera konsolidację euro-śródziemnomorskiego obszaru produkcji, jako jedyne instrumentu umożliwiającego krajom, zarówno północnego, jak i południowego wybrzeża Morza Śródziemnego, stawienie czoła konkurencyjnym blokom regionalnym oraz zapewnienie utrzymania produkcji przemysłowej i zatrudnienia; uważa za konieczne przyznanie specjalnych funduszy europejskich na wsparcie programów badawczych, innowacji lub prowadzonej w takich celach współpracy;

Czwartek, 15 marca 2007 r.

85. popiera partnerstwo euro-śródziemnomorskie promujące współpracę i konkurencyjność sektora poprzez dobrowolne wspieranie szkoleń, badań i rozwoju, innowacji technologicznych, rozpowszechniania dobrych praktyk oraz wymiany informacji na temat rynków; zaleca utworzenie euro-śródziemnomorskiej sieci szkół, placówek szkoleniowych oraz ośrodków technicznych, wyspecjalizowanych w dziedzinie tekstyliów/odzieży w celu promowania partnerstwa technicznego, szkoleń i wspólnych programów badań;

86. zwraca uwagę, że trudności w uzyskaniu dostępu do funduszy oraz nieprzystosowanie niektórych instrumentów finansowych w dalszym ciągu stanowią poważne przeszkody dla rozwoju MŚP w sektorze; zwraca się do Komisji o zaproponowanie odpowiednich środków, aby wypełnić te luki, lecz również systemu zachęt mających na celu utrzymanie części łańcucha produkcji w państwach południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego;

Nauka i technologia

87. wyraża zaniepokojenie z powodu skumulowanych opóźnień w większości państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego w sektorze oświaty i badań naukowych; pomimo niewątpliwego wzrostu poziomu szkolnictwa zauważa ciągły brak interakcji pomiędzy rynkiem pracy a systemem szkolnictwa, co wywiera negatywny wpływ na wydajność, kwalifikacje siły roboczej oraz ogólnie na perspektywy rozwoju w regionie;

88. wzywa Komisję i państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do realizacji inicjatyw mających na celu ogólną poprawę systemu oświaty, uwzględnienie w większym stopniu roli młodych, wspieranie częstszych wymian między uczelniami i udziału kobiet w rynku pracy przy pomocy specjalnych programów nauczania; podkreśla, że zwiększone uczestnictwo kobiet w rynku pracy jest kluczowym czynnikiem rozwoju gospodarczego; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy Fundacji Euro-Śródziemnomorskiej im. Anny Lindh na rzecz dialogu między kulturami dotyczące szkół Euromed, zespołów młodych badaczy Euromed, uniwersytetów letnich oraz programu wymian, które pozwalają na pogłębienie dialogu i współpracy między członkami partnerstwa euro-śródziemnomorskiego;

89. zachęca państwa południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego do bardziej priorytetowego potraktowania modelu rozwoju w oparciu o gospodarkę opartą na wiedzy oraz do znacznego zwiększenia odsetka PKB przeznaczonego na badania naukowe; wzywa Komisję do udzielenia wsparcia finansowego i technicznego;

90. wzywa Komisję do udzielenia wsparcia międzyuniwersyteckiej sieci Euromesco, do wspierania ujęcia w ramy instytucjonalne partnerstwa między uniwersytetami, ośrodkami badawczymi, laboratoriami i uczelniami medycznymi, wspierania mobilności badaczy, nauczycieli i doktorantów z tych instytucji oraz wzmocnienia wspólnych programów badawczych;

91. wzywa Komisję do oceny istniejących mechanizmów finansowania i programowania sprzyjających wspólnym projektom UE i państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego oraz umożliwiających tym krajom większe uczestnictwo we wspólnotowych ramowych programach badań naukowych;

92. podkreśla znaczenie szkoleń zawodowych, kluczowego czynnika rozwoju przedsiębiorstw; uważa, że ze względu na ich znaczenie powinno się wprowadzić programy przystosowane do istniejących problemów i potrzeb wyrażonych przez przedsiębiorstwa;

Handel i rozwój

93. nalega, aby polityka handlowa UE nie była sprzeczna z celami jej polityki w zakresie rozwoju i obniżania ubóstwa, ale aby je uzupełniała; przypomina, że ponad 30 % ludności państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego żyje za mniej niż dwa dolary dziennie; wzywa UE do inwestowania w plan działania skoncentrowany na zwalczaniu bezwzględnej i względnej ubóstwa w basenie Morza Śródziemnego, czyli w śródziemnomorską wersję milenijnych celów rozwoju oraz na doprowadzeniu do rozwoju poprzez handel, czyli śródziemnomorską wersję pomocy na rzecz handlu, równoległe z programami redukcji ubóstwa;

Czwartek, 15 marca 2007 r.

94. podkreśla, że mikrokredyty, w szczególności dla drobnych rolników, są podstawowym narzędziem walki z ubóstwem oraz trwałego rozwoju społecznego i gospodarczego, zgodnie z milenijnymi celami rozwoju oraz są istotnym narzędziem emancypacji, w szczególności kobiet; uważa, że ten nowy wymiar mikroekonomiczny należy wziąć pod uwagę w kontekście strefy wolnego handlu oraz ogólniej, w kontekście Europejskiej Polityki Sąsiedztwa i procesu barcelońskiego; wzywa Radę i Komisję do udzielenia większego wsparcia inicjatywom promującym mikrofinansowanie w państwach południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, znaczne wzmocnienie istniejących programów i rozwój oraz wspieranie nowych systemów zwiększonego dostępu do kredytów jak największej liczby podmiotów;

95. podkreśla znaczenie podstawowych norm pracy i godnego zatrudnienia dla rozwoju strefy wolnego handlu; przypomina, że handel przyczyniający się do rozwoju i do redukcji ubóstwa korzystnie wpływa również na postępy społeczne i godne zatrudnienie; zwraca uwagę, że zasady handlowe nie mogą naruszać norm społecznych, ani konwencji ramowych Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP); podkreśla, że zwalczanie wszelkich form wyzysku w pracy oraz uszanowanie wolności związkowej są podstawą uczciwych, leżących w ogólnym interesie wymian handlowych; zwraca się do Komisji o prowadzenie w tym względzie ścisłej współpracy z MOP, w szczególności w perspektywie wdrożenia planów działania EPS;

96. wzywa Komisję do uwzględnienia w przyszłych negocjacjach kryteriów pozahandlowych, tak aby rozwój wymiany handlowej nie odbywał się ze szkodą dla warunków pracy społeczności lokalnych; wyraża pragnienie, aby euro-śródziemnomorska strefa wolnego handlu zawierała agendę dotyczącą godnych warunków pracy, stworzoną specjalnie dla państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, oraz aby UE zobowiązała się do dostarczenia wszelkiej pomocy niezbędnej dla realizacji tej agendy;

97. zwraca uwagę na konieczność promowania kodeksu postępowania wynegocjowanego w przedsiębiorstwach międzynarodowych, włączając do niego cele związane z zapewnieniem godnego zatrudnienia; zaleca przedsiębiorstwom mającym siedzibę w Europie oraz oddziałom w państwach południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego regularną ocenę przestrzegania kodeksu postępowania w tych oddziałach; wzywa każde nowe przedsiębiorstwo stowarzyszone do przyjęcia kodeksu postępowania oraz podania informacji, że tak uczyniło do publicznej wiadomości;

Uwagi końcowe

98. przypomina o decyzji ze szczytu w Barcelonie w 2005 r. mającej na celu utworzenie wzajemnej przestrzeni współpracy w zakresie migracji, integracji społecznej, sprawiedliwości i bezpieczeństwa; uważa tę przestrzeń za konieczne następstwo utworzenia prawdziwej strefy wolnego handlu w regionie Morza Śródziemnego;

99. jest zdania, że chociaż odpowiednie warunki nie zostały jeszcze spełnione, euro-śródziemnomorska strefa wolnego handlu powinna zostać uzupełniona stopniowym i warunkowym przyznaniem swobody przepływu pracowników, przy czym jednocześnie należy uwzględnić sytuację na europejskim rynku pracy oraz obecne uwagi wspólnoty międzynarodowej na temat związków pomiędzy migracją a rozwojem; podkreśla znaczenie koniecznego zmniejszenia kosztów przekazów pieniężnych dokonywanych przez migrantów, w celu maksymalizacji wykorzystania tych środków w lokalnej gospodarce; uważa, że należy jak najszybciej stworzyć zasady prawne i administracyjne ułatwiające przyznawanie wiz, zwłaszcza uczestnikom partnerstwa euro-śródziemnomorskiego, studentom, pracownikom naukowym i podmiotom społeczno-gospodarczym;

100. wyraża ciągłe zaniepokojenie brakiem jasnej definicji polityki śródziemnomorskiej UE oraz strategicznej długoterminowej wizji w odniesieniu do rozwoju i stabilizacji w regionie; podkreśla konieczność ponownego uczynienia z procesu integracji euro-śródziemnomorskiej priorytetu politycznego w agendzie UE;

101. wyraża ubolewanie z powodu systematycznego niszczenia systemu gospodarczego i infrastruktury w Libanie podczas niedawnego konfliktu z Izraelem, co spowoduje opóźnienia w rozwoju tego kraju oraz w tworzeniu strefy wolnego handlu; odnotowuje wyniki konferencji w sprawie odbudowy Libanu z dnia 25 stycznia 2007 r. i wspiera starania w celu zorganizowania długoterminowej pomocy międzynarodowej dla tego kraju; wzywa UE, w ramach trwającego procesu pokojowego, do utrzymania odpowiedniego wsparcia finansowego, aby pomóc Libańczykom w podjęciu wyzwań związanych z odbudową gospodarczą i społeczną ich kraju w następstwie konfliktu z lipca 2006 r.; jest poważnie zaniepokojony sytuacją terytoriów palestyńskich i zwraca się w związku z tym do Rady i Komisji, aby we współpracy ze wspólnotą

Czwartek, 15 marca 2007 r.

międzynarodową dostarczyła niezbędnej dla ludności palestyńskiej pomocy humanitarnej; przyjmuje do wiadomości, że Izrael wypłacił część palestyńskich dochodów podatkowych i celnych, które przetrzymywał, oraz wzywa rząd izraelski do jak najszybszego dokonania wypłaty pozostałych zablokowanych kwot; nalega, aby Komisja wymagała przestrzegania klauzul związanych z procesem barcelońskim, a w szczególności klauzuli poszanowania praw człowieka wpisanej do porozumień stowarzyszeniowych i do różnych planów działania, aby doprowadzić do powstania rzeczywistego obszaru wolności i bezpieczeństwa w regionie;

102. uważa, że celem polityki zagranicznej UE w regionie Morza Śródziemnego — zwłaszcza w świetle niedawnych działań w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa oraz nowej obecności Chin w Afryce — jest popieranie i zachęcanie do reform politycznych, demokratycznych i społeczno-gospodarczych w krajach partnerskich w dążeniu do utworzenia wspólnymi siłami obszaru dobrobytu będącego udziałem wszystkich;

103. pragnie przywołać rolę odgrywaną przez Euro-śródziemnomorskie Zgromadzenie Parlamentarne (EMPA) w ramach partnerstwa, jako instancji demokratycznej zbierającej wokół 3 filarów procesu barcelońskiego parlamentarzystów z obu wybrzeży Morza Śródziemnego; wzywa do zwiększenia współpracy gospodarczej między EMPA, Komisją i Radą Unii Europejskiej;

*
* *

104. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, szefom państw i rządów oraz parlamentom państw członkowskich i państw południowo-wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, a także EMPA.

P6_TA(2007)0077

Bośnia i Hercegowina

Zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 15 marca 2007 r. dla Rady w sprawie Bośni i Hercegowiny (2006/2290(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt zalecenia dla Rady, który złożyła Doris Pack w imieniu Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańscy Demokraci) i Europejskich Demokratów, w sprawie Bośni i Hercegowiny (B6-0615/2006),
- uwzględniając porozumienie między przedstawicielami państwa oraz obszary administracyjne wchodzącymi w skład Bośni i Hercegowiny z dnia 5 października 2005 r., zmierzające do przyjęcia podstawowych zasad określonych przez Komisję w celu restrukturyzacji sił policyjnych,
- uwzględniając późniejszą decyzję Rady z dnia 22 listopada 2005 r. o podjęciu negocjacji z Bośnią i Hercegowiną w sprawie Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu,
- uwzględniając porozumienie osiągnięte w dniu 18 marca 2006 r. przez przywódców większości głównych partii politycznych w Bośni i Hercegowinie w sprawie szeregu zmian konstytucyjnych,
- uwzględniając decyzję komitetu sterującego Rady Wdrażania Pokoju (PIC) z dnia 23 czerwca 2006 r., nakładającą Biuro Wysokiego Przedstawiciela (OHR) do niezwłocznego rozpoczęcia przygotowań do zamknięcia OHR w dniu 30 czerwca 2007 r.,
- uwzględniając fakt, że komitet sterujący Rady Wdrażania Pokoju (PIC) dokona przeanalizowania i, w stosownym przypadku, potwierdzenia zamknięcia OHR z początkiem 2007 r., biorąc pod uwagę ogólną sytuację w kraju i regionie,
- uwzględniając niedawne wybory prezydenckie i parlamentarne w Bośni i Hercegowinie,